

Amical de Mauthausen
i altres camps i de totes
les víctimes del nazisme
d'Espanya

V Premi Amical de Mauthausen i altres camps en memòria de la deportació republicana

PRESENTACIÓ

L'Amical de Mauthausen i altres camps i de totes las víctimes del nazisme d'Espanya, convoca el **V PREMI AMICAL DE MAUTHAUSEN I ALTRES CAMPS, EN MEMÒRIA DE LA DEPORTACIÓ REPUBLICANA**, com a compliment dels objectius que marquen els estatuts de la nostra associació:

- El manteniment de la memòria de las persones privades de llibertat als camps de concentració i extermini i de totes las víctimes del nazisme, que perderen la seva vida o patiren captiveri a les presons i camps de concentració i extermini.
- La conservació i el testimoni dels horrors i persecucions sofertes pels antics internats i de la solidaritat mantinguda entre ells durant el captiveri sofert, per a contribuir a la formació cívica de totes les generacions, especialment de les joves.

Aquesta convocatòria consta de dues modalitats:

A) MODALITAT DE CREACIÓ LITERÀRIA *Montserrat Roig*.

Aquesta modalitat adopta el nom de Montserrat Roig, una dona activa i compromesa, de múltiples interessos, que va destacar com a novel·lista i va obtenir els premis més importants de la literatura catalana: el Premi Víctor Català, per *Molta roba i poc sabó, i tan neta com la volen*; el Sant Jordi del 1976, per *El temps de les cireres*; el de la Crítica Serra d'Or del 1978, per *Els catalans als camps nazis*; i el Nacional de Literatura Catalana, el 1986, per *L'agulla daurada*.

Fou també, a través de la seva militància al PSUC (Partit Socialista Unificat de Catalunya), una dona que va defensar les llibertats en els temps difícils i perillosos de la dictadura franquista. Aquest compromís la va dur a participar en alguns dels fets més rellevants de la resistència, com la creació del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona (SDEUB) al convent dels Caputxins de Sarrià, la "Caputxinada" (1966), i la tancada a l'Abadia de Montserrat com a protesta pels judicis de Burgos contra membres d'ETA (1970). També va ser una periodista destacada, membre de l'Associació d'Escriptors en llengua catalana i vocal de l'Ateneu Barcelonès quan aquest va iniciar la seva etapa de renovació. Finalment, va sobresortir com a pionera en la defensa dels drets de la dona. Però potser l'obra per la que més se la recorda és *Els catalans als camps nazis* (1977), escrita sota l'impuls de l'historiador i eminent ciutadà Josep Benet. És un llibre pioner, íntimament relacionat amb el seu compromís polític, la seva voluntat de recuperar les llibertats arrabassades i construir una societat més lliure; per això era condició indispensable la recuperació del passat. El llibre ens descobreix l'epopeia dels deportats republicans que, havent combatut amb coratge i decisió, van ser derrotats per la barbàrie que nazis, feixistes i franquistes van abocar sobre el país, amb la complicitat o el silenci de les democràcies

Amical de Mauthausen
i altres camps i de totes
les víctimes del nazisme
d'Espanya

liberals, més interessades a salvaguardar els seus interessos que a defensar els valors de la democràcia allà on estaven en perill. Per a aquests defensors de les llibertats, la recompensa fou veure's mal rebuts a França, tancats als camps de concentració nazis, patir-hi maltractaments inimaginables i, en molts casos, morir-hi; i finalment, quan van ser alliberats, no van poder tornar a casa per la persistència de la dictadura franquista. I això el franquisme ho va silenciar, ho va perseguir i, finalment, el llibre de Montserrat Roig ho va donar a conèixer a tothom.

L'objectiu d'aquesta modalitat del Premi és estimular entre els estudiants la creació literària, mitjançant treballs que facin alguna aportació al coneixement històric, vinculat als temes que l'Amical de Mauthausen i altres camps té com a propis, és a dir, la deportació, amb relació a la República, la Guerra d'Espanya, l'exili i la Dictadura. Es valorarà especialment que aquests treballs s'emmarquin en l'exigència de respecte als valors humans tal com són definits a les declaracions històriques que els han anat conformant, i que no deixin de tenir presents les diverses formes que les injustícies han pres en el nostre temps.

B) MODALITAT DE FOTOGRAFIA I CREACIÓ ARTÍSTICA *Francesc Boix*

Aquesta modalitat adopta el nom de Francesc Boix, per la seva contribució a la denúncia dels crims nazis. Nascut al barri barceloní del Poble-sec el 14 d'agost del 1920, es va iniciar a la fotografia a través del seu pare. Quan va començar la Guerra d'Espanya, es va afiliar a les Joventuts Socialistes Unificades, organització del PSUC, i va treballar a la revista *Juliol* com a reporter, i també va fotografiar el front d'Aragó i el del Segre des de la 30a Divisió, on es va integrar com a voluntari.

A la Retirada es va exiliar a França, on va ser internat als camps de Vernet i Septfonds i va acabar capturat pels alemanys al nord de França i deportat al camp de concentració de Mauthausen, on va ingressar el 27 de gener de 1941.

A Mauthausen va ser destinat al Servei d'Identificació del Camp, juntament amb Antonio García i José Cereceda, a causa dels seus coneixements com a fotògraf. A partir de 1944, va participar amb ells en el robatori de negatius d'aquell Servei amb la col·laboració de la xarxa de resistència dels republicans espanyols al camp. Aquests negatius van ser confiats per a la seva custòdia a l'austriaca Anna Pointner, que els amagà a casa seva fins al final de la guerra.

Un cop alliberat el camp, Boix amb una càmera Leica dels SS va fotografiar els moments de l'alliberament del camp i les seves instal·lacions. Així, quan es va constituir el Tribunal Internacional de Nüremberg, i el Tribunal nord-americà de Dachau, mesos després, va poder aportar el seu testimoni gràcies als negatius robats, que van ser determinants per condemnar a alts càrrecs nazis.

Francesc Boix, un cop alliberat, va continuar utilitzant la fotografia com a mitjà de difusió del seu compromís militant. El diari *L'Humanité* va recollir alguns dels seus reportatges fins que el 1951 va morir a París, als 31 anys, a causa de les seqüeles del seu internament a Mauthausen.

Amical de Mauthausen
i altres camps i de totes
les víctimes del nazisme
d'Espanya

Els negatius sostrets del Servei d'Identificació del camp de Mauthausen segueixen sent avui dia un fons molt important per documentar la realitat del que passava als camps de concentració nazis, gràcies a l'heroisme de Boix, dels seus companys republicans i d'Anna Pointner.

L'objectiu d'aquesta modalitat del premi és estimular entre els estudiants la creació artística utilitzant els mitjans fotogràfics, audiovisuals i de disseny que facin alguna aportació, des de la imatge i l'actualitat, al coneixement històric vinculat als temes que l'Amical de Mauthausen i altres camps té com a propis, és a dir, els camps de concentració i altres espais, o elements arquitectònics o de l'espai públic, personatges, esdeveniments de memòria, relacionats amb la memòria democràtica o la memòria de l'exili i la deportació.

BASES COMUNES PER AMBDUES MODALITATS

- I. Cadascuna de les dues modalitats estarà dotada d'un premi i un jurat diferent que decidirà el guanyador o guanyadora de cada modalitat.
- II. Cada modalitat comptarà amb una única categoria.
- III. El premi per a la millor obra presentada de cada modalitat serà un aparell electrònic (càmera fotogràfica, tauleta, etc.) per un valor de 400 euros.
- IV. El premi està reservat a joves de 15 a 18 anys que cursin 4t d'ESO, Batxillerat, Cicle Formatiu de Grau Mitjà o Superior i Nivell II de Formació de Persones Adultes. Podran participar-hi alumnes dels centres educatius d'Espanya o d'altres països que participen i col·laboren amb els projectes de memòria de l'Amical.
- V. Els treballs s'hauran de presentar **abans del 31 de maig de 2026**. Els receptors del treball mantindran la confidencialitat del remitent.
- VI. El jurat de cada modalitat estarà format per tres persones especialistes en la temàtica, el nom de les quals serà decidit, al seu moment, per la Junta de l'Amical.
- VII. La resolució del premi es donarà a conèixer **a finals del mes de juny**, al voltant del *Dia d'Homenatge als espanyols deportats i morts a Mauthausen i en altres camps i a totes les víctimes del nazisme d'Espanya*.
- VIII. El premi en cada modalitat podrà declarar-se desert. Els treballs seleccionats podran difondre's per l'Amical, totalment o parcial, utilitzant els mitjans adequats.

Amical de Mauthausen
i altres camps i de totes
les víctimes del nazisme
d'Espanya

BASES ESPECÍFIQUES

MODALITAT A

- I. Els treballs han de tenir una extensió entre 10.000 i 20.000 caràcters amb espais (en format arial 12), i es podran presentar en llengua catalana, castellana, gallega o basca. El jurat no valorarà les feines que no s'ajustin a aquestes condicions.
- II. El treballs es podran presentar per correu electrònic: info@amical-mauthausen.org. I, també, de forma presencial o per correu postal a la seu de l'Amical: carrer Sils, 1, 08002 Barcelona.
- III. Els treballs aniran signats amb pseudònim. Si es lliuren de forma presencial o per correu postal, aniran en un sobre tancat i a l'exterior figurarà el pseudònim. A l'interior, a més del treball, s'inclourà un altre sobre tancat amb el nom del concursant i el del centre educatiu amb la seva adreça, indicant el nom d'algun professor/a de referència. Des de la Secretaria de l'Amical es remetran, de manera anònima, als membres del jurat del premi.
- IV. Els treballs enviats per correu electrònic també aniran signats amb pseudònim. Es presentaran en format word i còpia en PDF. En un document apart s'indicarà el nom del concursant i el del centre educatiu amb la seva adreça, indicant el nom d'algun professor/a de referència. Des de la Secretaria de l'Amical es remetran, de manera anònima, als membres del jurat del premi.

Amical de Mauthausen
i altres camps i de totes
les víctimes del nazisme
d'Espanya

MODALITAT B

- I. Cada estudiant pot presentar un màxim de dos treballs. En el cas de productes fotogràfics o pictòrics, els treballs s'han de presentar en format A4, amb la imatge del disseny artístic a la part superior. La part inferior es destinarà a un petit text de màxim 50 paraules indicant l'emoció, el sentiment i/o la reflexió que provoca aquesta imatge. El jurat no valorarà les feines que no s'ajustin a aquestes condicions.

Espai per a la IMATGE
Espai per al TEXT i el pseudònim de l'autor/a

- II. El treballs es podran presentar per correu electrònic: info@amical-mauthausen.org. I, també, de forma presencial o per correu postal a la seu de l'Amical: carrer Sils, 1, 08002 Barcelona.
- III. Els treballs aniran signats amb pseudònim. En el cas de presentar-ne dos, han de portar el mateix pseudònim. Si es lliuren de forma presencial o per correu postal, aniran en un sobre tancat i a l'exterior figurarà el pseudònim. A l'interior, a més del treball, s'inclourà un altre sobre tancat amb el nom del concursant i el del centre educatiu amb la seva adreça, indicant el nom d'algun professor/a de referència. Des de la Secretaria de l'Amical es remetran, de manera anònima, als membres del jurat del premi.
- IV. Els treballs enviats per correu electrònic també aniran signats amb pseudònim. En un document apart s'indicarà el nom del concursant i el del centre educatiu amb la seva adreça. Des de la Secretaria de l'Amical es remetran, de manera anònima, als membres del jurat del premi.